

REVISTA MÈDICA INTERNACIONAL SOBRE LA SÍNDROME DE DOWN

www.elsevier.es/sd

IN MEMORIAM

Francesc Abel i la bioètica

Francesc Abel and bioethics

J.C. González Casanova

Cirurgià Ortopèdic, Màster en Bioètica

Per als qui sempre hem dedicat el nostre esforç a treballar en l'àmbit de la salut, poder arribar a assimilar i assumir en els nostres treballs els supòsits bioètics moderns, basats sobretot en el reconeixement de la dignitat de la persona, no només fou fàcil, sinó que suposà la consecució d'una fita molt positiva.

El fet de transformar el caduc paternalisme hipocràtic en una relació positiva entre el metge i el pacient i basada en principis com ara l'autonomia i la justícia, va ser, sense cap mena de dubte, un triomf d'excel·lència. Una cirera al pastís de la nostra dedicació humanitària.

A aquest respecte, la nostra experiència de treball ha estat molt satisfactòria malgrat les dificultats, tant en els ambients quirúrgics hospitalaris com en el transcurs de les consultes diàries, amb persones amb discapacitat intel·lectual, especialment amb la síndrome de Down, assistides a la Fundació Catalana Síndrome de Down, on hem desenvolupat la nostra tasca durant anys.

Però aquest procés d'excel·lent dedicació als més febles no va aparèixer al nostre entorn per generació espontània. Per arribar al moment actual va ser necessària la inestimable acció d'un personatge fonamental i carismàtic, Francesc Abel i Fabré, metge, ginecòleg i sacerdot jesuïta, que malauradament ens va deixar fa pocs mesos, als 78 anys. A ell devem la introducció i la divulgació a Catalunya, a Espanya i també a Europa, d'uns conceptes nous en aquell moment, d'una nova ciència, la bioètica, que va aprendre al Kennedy Institute of Ethics de la Universitat de Georgetown d'Estats Units a la dècada de 1970.

Amb una gran clarividència i convençut de la utilitat de la seva implantació al nostre país, inspirat sempre pels seus evidents principis cristians, en tornar a Espanya el 1976 va fundar l'Institut Borja de Bioètica, des d'on va iniciar el mestratge i la difusió dels nous conceptes bioètics. Ell i els

seus deixebles van aconseguir, gràcies a les publicacions i els màsters, oferir al món sanitari una visió positiva i útil dels nous conceptes. Aquesta difusió manifesta és, sens dubte, el millor premi a un esforç vital i transcendent. Als

centres hospitalaris s'han creat comitès d'ètica assistencial i d'investigació, grups de reflexió ètica, s'han regularitzat els drets dels pacients i sobretot s'ha creat un ambient de compromís i de lluita per la consecució d'una assistència humanitzada.

Francesc Abel, sempre proper, empàtic, senzill i amb un gran sentit de l'humor, va dedicar moltes hores de la seva vida a la docència com a professor en diverses universitats, tot i que sempre el recordarem com a coordinador del Màster de Bioètica, on ens delectava amb discursos semiimprovisats d'una genialitat superlativa. Així mateix, fou el promotor del diàleg pluridisciplinari, un vehicle fonamental per assolir l'entesa bioètica. Va ser un capdavanter en l'ac-

ceptació i la discussió de temes conflictius per si mateixos, sobretot amb la jerarquia eclesiàstica, a qui es va afrontar amb valor. Els últims anys començava a pensar que els principis bioètics fonamentals no eren suficients i sobretot recolzava i apel·lava a la prudència.

Els seus consells i orientacions han estat bàsics per al desenvolupament de la bioètica al nostre país. La seva absència farà més difícil el nostre camí, però penso que recordar-lo i analitzar els seus assoliments pot ser un estímul en moments en què potser ens assalten dubtes sobre la utilitat dels nostres esforços.

Barcelona, juny de 2012